

Mødet den 12. Juli 1919.

(For lukkede Døre.)

1. (J. Nr. 313—1919.) Indstilling fra Sygehusudvalget angaaende **Køb af en Dampkedel til Kommunehospitalet.**

M o u s t e n oplyste, at der var kommet 3 Tilbud paa Levering og Indlægning af Kedel, og det billigste var paa 29900 Kr. Desuden var der et Tilbud paa Levering af Kedlen alene for 15000 Kr. Man havde derefter forespurgt de øvrige Bydende om Prisen paa Kedlen alene, indbefattet dens Indlægning med de dertil nødvendige Dele, og det billigste Tilbud her var fra »De forenede Jernstøberier« paa 17200 Kr. Udvalget anbefalede at antage dette Tilbud og saa lade de resterende Arbejder udføre udenfor Akkord.

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 60—1919.) **Licitation over Tømrer- og Blikkenslagerarbejdet til Kommunens 6 Ejendomme ved Ingersløvs Boulevard.**

A. Tømrerarbejdet.

Fra Byggeudvalget forelaa Indstilling om at overdrage Arbejdet til følgende:

Ejendom Nr. 57: S. Møller for 26650,00 Kr.

—	-	58: A. Jakobsen	for 22222,22 Kr.
—	-	59: Samme	22222,22 -
—	-	60: Samme	22222,22 -
—	-	61: Kjærulf	17800,00 -
—	-	62: S. Møller	26650,00 -

Formanden oplyste, at A. Jacobsen var lavest paa alle 6 Ejendomme, men Udvalget turde ikke overdrage ham hele Arbejdet, og derved vilde det fordyres med 400 Kr.

B. Blikkenslagerarbejdet.

Byggeudvalget indstillede at overdrage hele Arbejdet til Blikkenslager Hovedskou, Randers, for en samlet Sum af 9780 Kr.

Formanden udtalte, at man gerne havde ønsket at overdrage Arbejdet til indenbys Mestre, men saa var Prisstigningen blevet $12\frac{1}{2}$ %, og det havde Udvalget ikke ment at kunne forsvare.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 47—1919.) Licitation over Maler- og Glarmesterarbejdet til Kommunens 7 Ejendomme ved Vejlegade og De Mezas Vej.

Byggeudvalget indstillede at overdrage Arbejdet til følgende:

A. Malerarbejdet

Ejendom	Nr. 11:	P. E. Petersen	for 11302 Kr.
—	-	13: S. Thykjær	- 7673 -
—	-	15: N. Sørensen	- 5280 -
—	-	17: S. Lauritsen	- 5738 -
—	-	19: N. C. Lindhardt	- 6307 -
—	-	21: S. Jusjong	- 8200 -
—	-	23: M. Mikkelsen	- 12120 -

Formanden meddelte, at Malermester N. Sørensen var lavest bydende paa 3 Ejendomme, men Udvalget havde ikke turdet overdrage ham mere end 1, hvorved Arbejdet vilde blive fordyret med 1430 Kr.

B. Glarmesterarbejdet.

Udvalget indstillede at overdrage Arbejdet ved alle 7 Ejendomme til Glarmester Vitten for 18348 Kr.

Formanden oplyste, at ved Sammentælling af de laveste Tilbud vilde Prisen blive 18181 Kr. Men da Vittens Tilbud kun var 167 Kr. højere, havde Udvalget anset det for bedst at modtage dette.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 20¹—1919.) **Bortgivelse af en Portion af Villadsens Legat.**

Tildeltes Henriette Vilhelmine Aagaard.

5. (J. Nr. 258—1919.) **Andragende fra Ingeniør Ammitsbøll om Tilladelse til at bo udenfor Kommunen.**

Bevilgedes foreløbig.

6. (J. Nr. 294—1919.) **Andragende fra Jacob Zeu-ners Bogtrykkeri om Forhøjelse af Betalingen for Trykning af Byraadsreferatet.**

Budgetudvalget indstillede at imødekomme Andragendet, som gik ud paa en Forhøjelse af 100 %.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 155—1919). Indstilling fra Budgetudvalget i Anledning af Spørgsmaalet om **Dyrtidstillæg til Kirkernes Funktionærer.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Fremsendes til Byraadet med Bemærkning, at Budgetudvalget ikke kan tiltræde Sognepræstens Indstilling. — Man foreslaar, at der tilskrives de forskellige Kirkebestyrelser, at de maa paase, at Kirkernes Budgetter overholdes, og at Byraadet ikke kan godkende, at der udbetales Kirkernes Funktionærer Dyrtidstillæg udo-

ver, hvad der er opført paa Budgettet eller vedtaget af Byraadet.»

Møller oplyste, at der var kommet et Andragende fra Kirkebestyrelsen for Sct. Pauls Sogn om et Løntillæg paa 25 % i Henhold til Ministeriets Cirkulære af 13. Januar 1919. Budgetudvalget mente imidlertid, at Kirkernes Budgetter skulde overholdes, hvorfor Taleren vilde anbefale at tiltræde Udvalget Indstilling.

Brammer syntes, at der i Byraadet var en vis Animositet mod Alterdegnene, for de blev undtaget fra Dyrtidstillæg baade sammen med Lærerne og med Kirkebetjentene. De mærkede dog Dyrtiden lige saa vel som andre.

Formanden bemærkede, at man ikke i Længden kunde finde sig i, at de forskellige Institutioner bevilgede Penge og saa bagefter kom til Byraadet og forlangte dem udbetalt. De maatte komme til Byraadet først.

N. J. h. L a u r s e n fandt det rigtigst, at der var en vis Overensstemmelse mellem Menighedsraadene og Byraadet, og derfor burde der maaske holdes et Møde af Menighedsraadene for alle Byens Sogne sammen med et Udvalg fra Byraadet; saa kunde man muligvis naa til gensidig Forstaaelse.

M o u s t e n oplyste, at der havde været afholdt et saadant Møde, og der vedtog man, at der ikke maatte ydes noget Dyrtidstillæg udover, hvad der var fastsat i Budgetterne. Men til Trods for dette havde Sct. Pauls Sogn alligevel vedtaget at yde Dyrtidstillæg.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 18¹—1919). **Andragende fra C. Foss om Fritagelse for Hundeafgift.**

Politimesteren kunde ikke anbefale Andragendet. Kunde ikke bevilges.

9. (J. Nr. 277—1919). **Besværing fra Murer K. Sørensen over Hjælpekassens Administration.**

Hjælpekassen oplyser, at den ikke har modtaget noget Skema fra Sørensen og derfor ikke kan være ansvarlig for, at han ikke har faaet den omtalte Understøttelse.

Det vedtoges at svare overensstemmende med Hjælpekassens Indstilling.

10. (J. Nr. 299—1919). **Andragende fra afsk. Politibetjent J. Løfquists forladte Hustru om Tilbagebetaling af Pensionsbidrag.**

F o r m a n d e n meddelte, at Budgetudvalget kunde ikke anbefale Andragendet, da der ikke fandtes Hjemmel derfor, idet Manden havde forladt sin Stilling uden Opsigelse.

Kunde ikke bevilges.

11. (J. Nr. 265—1919). **Andragende om Friplads paa Sygehus for en af Aarhus Hospitals Patienter.**

Fra Sygehusudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Under Henvisning til, at Sygehusudvalget ikke bevilger Fripladser paa Kommunens Hospitaler til Patienter, der lider af kroniske Sygdomme, kan Udvalget ikke anbefale foranstaaende Ansøgning.«

M a r i a n e T h o m s e n oplyste, at det drejede sig om en Pensionær i Aarhus Hospital, Frk. Schvartz, som i April 1918 blev ramt af Apoplexi og paa Hospitalets Regning indlagdes paa Kommunehospitalet. Senere var hun flyttet ud paa Set. Josephs Hospital, hvor hun endnu laa; hun var 75 Aar, og der var ikke Udsigt til, at hun kunde blive rask. Da Aarhus Hospital ikke godt havde Raad til at betale den store Udgift, 3 Kr. pr. Dag, ansøgte man nu Byraadet om Friplads

for hende paa Hospitalet eller muligvis faa Beløbet ydet som Alderdomsunderstøttelse.

K j e l d S ø r e n s e n syntes, at Hospitalets Forfatning var for gammeldags. Det var rimeligt, at dets Beboere fik Alderdomsunderstøttelse, og at Kommunen saa fik nogen Indflydelse paa Ledelsen. Det var urigtigt, at der stod Lejligheder ledige dernede, og man kunde godt tænke sig, at Huslejenævnet vilde gribe ind og forlange dem udlejede.

M a r i a n e T h o m s e n svarede, at naar der havde staaet enkelte Pladser ledige i et Par Aar, var det, fordi man ikke havde haft Raad til at besætte dem. Der var rettet Forespørgsel til Justitsministeriet herom, og der maatte vel en Gang komme Svar herpaa. Huslejenævnet kunde næppe blande sig i Hospitalets Sager. for det var jo ikke Lejligheder, der udlejedes.

K j e l d S ø r e n s e n bemærkede, at Byraadet havde givet et Tilskud til Hospitalet, Alderdomsudvalget var stemt for at give en Del af Beboerne Alderdomshjælp, og nu var der Tale om en Friplads paa Kommunens Hospital. Men naar Byraadet stillede sig saadan, burde man ogsaa have nogen Indflydelse, saa alt ikke drejede sig efter en gammel Fundats. Den Slags burde ophæves, for de passede ikke til vor moderne Tid.

F o r m a n d e n syntes, at Spørgsmaalet om Lejlighederne let kunde ordnes ved, at f. Eks. Alderdomsudvalget lejede nogle Rum dernede.

N. J o h. L a u r s e n havde i sin Tid talt med Justitsministeren om, at Staten ydede et Tilskud til den Slags Hospitaler, saa man kunde tage imod saa mange, som der var Plads til; men det var ikke lykkedes at opnaa noget. Det kunde interessere Taleren at vide, hvad Ministeriet vilde svare til Hospitalets Forespørgsel.

M a r i a n e T h o m s e n kunde oplyse, at den ene ledige Plads var besat i Dag, og de to andre blev muligvis besatte i Løbet af kort Tid. Hvad kroniske Syge angik havde baade Fattigvæsenet og Alderdomshjemmet mange Patienter, som havde ligget paa Hospitalet i 8—10 Aar, en enkelt vist i 16 Aar.

S a l l i n g vilde gøre Kjeld Sørensen opmærksom paa, at Grunden til, at Pladserne stod ledige, var, at Hospitalet paa Grund af Dyrtiden ikke havde Raad til at besætte dem. Taleren vilde henstille at hjælpe Hospitalet med den syge Kone.

K j e l d S ø r e n s e n hævdede herimod, at det netop var Spørgsmaalet om den gamle Instruks, der var det afgørende, for Alderdomsudvalget var gaaet med til at bevilge dem Alderdomsunderstøttelse, og dermed var Pengespørgsmaalet ude af Verden. Men Biskoppen havde modsat sig dette.

M a r i a n e T h o m s e n syntes ikke, Kjeld Sørensen burde udslynge en saadan Beskyldning. Selv om Kjeld Sørensen havde den bedste Vilje til at sløjfe alle gamle Institutioner, gik det dog ikke saa let med at slaa en Streg over disse gamle Bestemmelser — heldigvis.

K j e l d S ø r e n s e n svarede hertil, at der dog maatte være nogen, der modsatte sig Forandringen, og det kunde ikke være andre end Direktionen, som bestod af Biskoppen og Amtmanden. Taleren var ikke revolutionær; men denne Stilling var imod al sund Fornuft. Naar noget var for gammeldags, burde det ryddes af Vejen.

M a r i a n e T h o m s e n gjorde opmærksom paa, at det ikke kunde kaldes Lejligheder, idet der f. Eks. var fælles Køkken for alle Beboerne.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 304—1919.) **Andragende fra Ingeniør Galthen om Sommerferie i 4 Uger.**

Formanden mente, at det kunde have farlige Konsekvenser, hvis man bevilgede dette Andragende.

Christensen anbefalede at nægte Andragendet og lade Sagen gaa til Udvalget, som kunde undersøge, om der var særlige Grunde til at forlænge den normale Ferie her; saa kunde Udvalget selv ordne Spørgsmaalet. Det blev vist nødvendigt, at man snart maatte til at beskæftige sig med Spørgsmaalet om at forlænge Ferierne til 14 Dage ligesom Staten. En Del af Kommunens Embedsmænd havde nu 14 Dages Ferie, men dette blev tilstaaet dem af de forskellige Udvalg under Hensyn til, at de havde haft et forholdsvis stort Arbejde.

Brøndum bemærkede, at det var uheldigt, hvis man indenfor visse Udvalg gjorde det til Regel at give 14 Dages Ferie og derved brød den gamle Praksis; det burde være ens for alle. Hvis der skulde gives 1 Maanedes Sommerferie, vilde det være uheldigt for Brolægningsvæsenet, for Sommeren var jo den bedste Arbejdstid.

Kunde ikke bevilges.

13. (J. Nr. 24⁴—1919.) **Andragende fra E. Windeløv om Fuldmyndighedsbevilling.**

Anbefaledes.

14. (J. Nr. 26¹—1919.) **Andragende fra Avlsbruger J. P. Jensen om Æresoprejsning.**

Anbefaledes.

15. (J. Nr. 43—1919.) **Indstilling om Optagelse af en Kassekredit paa 3 Mill. Kr. i Aarhus Privatbank. — 2. Behandling. (Side 93.)**

Indstillingen vedtoges.

16. (J. Nr. 235—1919.) **Bortgivelse af Kommunens**

Friplads ved Aarhus Hnsmoderskole. (Side 79.)

Tildeltes Ellen Margrethe Viese, Datter af Sognepræst Viese, Aarhus.

17. (J. Nr. 319—1919.) Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Indstilling angaaende **en fra Firmaet Rasmussen & Schjötz indsendt Regning:**

»Fra Firmaet Rasmussen & Schiøtz, som udfører Jordarbejdet ved de Mezas Vej, er fremsendt en Regning for Prisstigninger efter 17—11 1917 paa Materialier, Reparationsarbejder m. m. ialt 4087,49 Kr.

Da denne Regning omfatter Prisstigninger paa flere Præstationer, paa hvilke der efter Udvalgets Skøn ikke tilkommer Entreprenøren Godtgørelse for Prisstigninger — saasom Kontorartikler, Materialreparationer udført uden Aftale, diverse Indkøb af Redskaber o. s. v. — og da Udvalget i Henhold til Firmaets Tilbud af 17—11 1917 og senere Brevveksling er af den Opfattelse, at Kravet om Prisstigning kun kan omfatte Arbejdsløn, Kul og Olie, har Udvalget ikke kunnet godkende det af Firmaet fremsatte Regningskrav.

Man har haft en Forhandling med Firmaet, som imidlertid fastholdt Kravet.

I Henhold til Kommunens almindelige Betingelser, § 20, forelægger man derfor herved Sagen for Byraadet.«

Brønden u forelagde Indstillingen. Der var ingen Tvivl om, at en juridisk Afgørelse vilde falde i Kommunens Favør, og det var Entreprenøren ogsaa klar over; men han ønskede at faa Sagen afgjort ved Voldgift, og saadanne Kendelser vilde ofte falde i Entreprenørernes Favør, i hvert Fald delvis.

Christensen udtalte, at Spørgsmaalet jo maatte rette sig efter, hvad der stod i Entreprenørenes Favør.

nørens Tilbud. Hvis der ikke stod noget bestemt, blev man muligvis nødt til at lade Sagen gaa til Voldgift, men i saa Tilfælde var det en Forsømmelse fra Udvalgets Side. Hvis man ikke var agtpaagivende overfor den Slags Ting, kom man til at bløde derfor. Taleren fandt det rigtigst, at Byraadet nægtede at betale Regningen, saa maatte Sagen udvikle sig videre.

V a l d. P e t e r s e n var overbevist om, at juridisk set havde Kommunen Ret. Det kunde dog godt tænkes, at man blev nødt til at tage en Voldgift, men Bestemmelserne herom burde forandres. Der var ikke megen Mening i, at Kommunen maaske kunde tvinges til at betale Reparation af noget Materiel, hvis Tilstand man slet ikke kendte, da Arbejdet begyndte.

F o r m a n d e n fandt, at det var en Fejl af Brolægningsudvalget, at der ikke var oprettet nogen Kontrakt med Entreprenøren, og Udvalget havde ingen Bemærkninger gjort til Tilbudet. Der burde have været indsat faste Bestemmelser om, hvad Forbeholdet skulde gælde. Nu var der næppe andet at gøre end at afvise Sagen.

B e c h mente, at som Sagen laa, var det klogere for Kommunen ikke at stille sig paa den høje Hest og afvise Sagen, men forhandle venkabeligt med Manden under Hensyn til de nye Arbejder, der forelaa, og som han ogsaa var interesseret i.

B r ø n d u m syntes, at det var lidt søgt, hvis man efter Tilbudets Ordlyd kunde give Entreprenøren Ret, og den juridiske Kraft, som man havde forespurgt, var enig med Udvalget i, at Kommunen ved en juridisk Afgørelse vilde vinde Sagen. Men Manden haabede paa, at en eventuel Voldgift maaske alligevel vilde give ham Ret ...

Bech vilde bede Formanden paatale en saadan Udtalelse.

Formanden svarede hertil, at Mødet var for lukkede Døre, og for Resten havde man set slemme Eksempler paa Voldgiftskendelser.

Brøndum mente ikke, at en Forhandling med Entreprenøren førte til noget, for han holdt paa en Voldgift.

Christensen kunde ikke indse, hvordan Udvalget vilde komme udenom en Voldgift. Men man kunde maaske nægte at gddkende Voldgiften og saa lade Manden gaa Rettens Vej.

Vald. Petersen havde ikke noget mod dette, saa kunde Sagen trækkes ud et Aars Tid eller mere. Ellers kunde man godt forhandle sig til Rette med Folk, men denne Mand var ganske umulig at forhandle med. Taleren vilde minde Hr. Bech om det gamle Ord: Den ene Ravn hugger ikke Øjet ud paa den anden! Taleren havde deltaget i saa mange Voldgifter og vidste nok, hvordan det gik til der. Det var bedst at afvise Sagen.

Bech vilde protestere imod, at Arbejdet skulde trækkes ud et Aars Tid eller mere, for det vilde i høj Grad skade Arbejdet ved Havnen.

Regningen kunde ikke bevilges.

18. Formanden gjorde opmærksom paa, at enkelte Udvalg undertiden tog Beslutninger, som burde gaa ad Byraadets Vej, og henstillede, at man i Fremtiden lod saadanne Sager gaa igennem Byraadet.
 19. Det vedtoges, at Byraadet tager Ferie indtil den 21. August.
-